

REISVERSLAG VAN HET SMALDEEL 1

1—5 juli
ANTWERPEN

Hr. Ms. De Ruyter, commandant: kapiteit ter zee L. E. H. Reeser
Hr. Ms. Overijssel, commandant: kapitein-luitenant ter zee W. P. Jansen
Hr. Ms. Utrecht, commandant: kapitein-luitenant ter zee J. Doorenbos
Hr. Ms. Gelderland, commandant: kapitein-luitenant ter zee L. C. le Poole
Hr. Ms. Walrus, commandant: luitenant ter zee der 2e klasse oudste categorie A. F. Bruine

Op 1 juli ten 02.30 maakten de schepen rendez-vous nabij de kruispost van het loodsvaartuig voor de Wielingen.

Hr. Ms. Gelderland en Hr. Ms. Walrus hadden van 28 tot 30 juni onderzeebootbestrijdingsoefeningen gehouden in het oefengebied van Flamborough head; de overige schepen waren op 30 juni uit Den Helder vertrokken. Na het aan boord nemen van de loodsen stoomden achtereenvolgens hr. Ms. De Ruyter, Hr. Ms. Gelderland, Hr. Ms. Utrecht, Hr. Ms. Overijssel en Hr. Ms. Walrus in verband op naar Antwerpen. Bij het passeren van „De Doel” ten omstreeks 08.45 en het in zicht komen van het fort Liefkenshoek salueerde Hr. Ms. De Ruyter de Belgische natievlag met 21 schoten. Dit saluut werd door het fort Liefkenshoek beantwoord. Ten 09.10 werd de Belgische verbindingsofficier, de vaandrig ter zee R. A. Meeze, door een vaartuig van de rivierpolitie aan boord van Hr. Ms. De Ruyter afgezet. Ten 10.00 meerde Hr. Ms. De Ruyter over bakboord langszij hangar 22 (noorderterras) nabij „Het Steen”. Hr. Ms. Utrecht meerde aan de buitenzijde van de kruiser. Hr. Ms. Gelderland, Hr. Ms. Overijssel en Hr. Ms. Walrus meerden langszij hangar 21 (zuidterras) eveneens nabij „Het Steen”. Ten 10.30 kwamen ter begroeting aan boord van het vlaggeschip: namens de Belgische regering de kolonel R. A. Mazy, waarnemend commandant van de provincie en de plaats Antwerpen; de luitenant ter zee der 1e klasse V. J. Beels van het regionaal maritiem commando van Antwerpen; de heer V. Graré, havenkapitein-commandant van Antwerpen, en de heer J. H. de Jongh, kanselier van het consulaat-generaal der Nederlanden.

Ten 10.45 hield de smaldeelcommandant een persconferentie aan boord van Hr. Ms. De Ruyter. Ten 11.15 bracht hij, vergezeld van zijn adjudant en de kanselier van het consulaat-generaal der Nederlanden een bezoek aan de consul-generaal der Nederlanden dr. J. B.V. A. J. van de Mortel. Te diens huize was eveneens aanwezig Hr. Ms. gevollmachtigd ambassadeur van het Koninkrijk der Nederlanden te Brussel, jhr. mr. P. D. E. Teixeira de Mattos. Ten 11.40 brachten de ambassadeur en de consul-generaal een tegenbezoek aan de smaldeelcommandant. Ten 11.50 brachten de smaldeelcommandant en zijn adjudant, vergezeld van de consul-generaal, een officieel bezoek aan de generaal-majoor J. M. H. Bouhon, commandant van het tweede militair gebied; vervolgens brachten zij een bezoek aan de heer dr. R. Declerck, gouverneur der provincie Antwerpen, en tenslotte aan de waarnemend burgemeester, de schepen L. Delwaide, omdat de burgemeester mr. L. Craijbeck de onafhankelijkheidsfeesten van de Kongo bijwoonde. Ten 13.00 gaf de smaldeelcommandant een informele lunch met als gasten de consul-generaal en de commandant der marinebasis te Antwerpen. Tegelijkertijd vertrok het eerste gezelschap van ± 180 opvarenden van het smaldeel voor een excursie per bus naar Brussel en Waterloo. Deze excursie duurde tot ongeveer 20.00 en werd door de opvarenden zeer op prijs gesteld. De bezoeken die de smaldeelcommandant had afgelegd, werden als volgt beantwoord: ten 15.00 door de generaal-majoor J. M. H. Bouhon, begeleid door kolonel J. H. Lambillotte, chef-staf van de generaal, ten 15.30 door de gouverneur, de heer dr. Declerck, en ten 16.00 door de waarnemend burgemeester. Ten 16.30

vertrok een tiental zwemmers, vergezeld van een dubbel aantal supporters, allen opvarenden van het smaldeel, naar Mechelen voor het bezichtigen van deze stad en een daarna te houden zwem- en waterpolowedstrijd.

Ten 17.00 begon een thee-ontvangst door het college van burgemeester en schepenen ten stadhuijze voor de commandanten en ongeveer zeventig opvarenden van het smaldeel. Tijdens deze ontvangst bood de schepen L. Delwaide de smaldeelcommandant een ets van Rubens aan om die aan boord van Hr. Ms. De Ruyter op te hangen. Van 19.00 tot 20.30 hield de smaldeelcommandant, geassisteerd door de commandanten en officieren van het smaldeel, een ontvangst voor ± 300 gasten, waaronder ook vertegenwoordigers van pers, radio en televisie aanwezig waren. Deze ontvangst werd opgeluisterd door de Belgische marinekapel, die op de kade stond opgesteld. Van 20.00 tot 24.00 gaf het Nederlands centrum voor varenden een gezellige avond in het clublokaal, Britselei 10, voor ongeveer 50 onderofficieren en manschappen. Terzelfder tijd werd een schietwedstrijd (kaliber 22) gehouden tussen een burgerschietvereniging en 10 onderofficieren en manschappen van het smaldeel in hotel Bristol Mortsel. Op zaterdag 2 juli ten 10.30 legde de smaldeelcommandant, vergezeld van de consul-generaal en de commandanten van de schepen, een krans bij het monument der gesneuvelden in het stadspark en daarna ten 11.15 bij het gedenkteken van de gesneuvelde zeelieden bij het gebouw van het Belgische loodswezen. Bij beide gelegenheden was ook generaal-majoor Bouhon aanwezig. Bij elk der monumenten stond een gewapend peloton van 33 man der Belgische zeemacht opgesteld en de muzikale omlijsting der plechtigheden werd verzorgd door de kapel der Belgische zeemacht. De Nederlandse erewacht bestond uit 80 gewapende opvarenden van het smaldeel, die van de schepen door de stad naar de monumenten en terug naar de schepen marcheerden. Ten 12.30 gaf de gouverneur van de provincie Antwerpen een lunch, waaraan werd deelgenomen door de commandant van het smaldeel met commandanten en een beperkt aantal officieren. Van 13.00 tot 20.00 was er opnieuw een excursie naar Brussel voor 180 opvarenden van de schepen. Van 15.00 tot 17.00 werden de schepen met uitzondering van de onderzeeboot opengesteld voor het publiek, dat grote belangstelling toonde. Om 15.00 speelde een elftal van het smaldeel een hockeywedstrijd tegen de hockeyclub van Beerschot. Van 20.00 tot 24.00 gaf het Nederlands centrum voor varenden wederom een gezellige avond voor ongeveer 50 onderofficieren en manschappen in het clublokaal. Ten 21.00 gaven de consul-generaal en de Nederlandse club in het beursgebouw een bal met koud souper voor ongeveer 75 officieren en vele genodigden.

Op zondag 3 juli bestond er ten 10.00 gelegenheid tot het bijwonen van een protestantse kerkdienst in de kerk van Antwerpen; de rooms-katholieken konden om 10.30 een hoogmis in de St. Pauluskerk bijwonen. Op de voormiddag laadden Hr. Ms. Utrecht en Hr. Ms. Gelderland olie. De atletiekclub van Beerschot had 8 officieren uitgenodigd voor een lunch, waarna tenniswedstrijden werden gespeeld. Ook bestond er voor officieren in het stadion van Beerschot gelegenheid tot zwemmen. In het fort van Merksem gaf om 13.00 de commandant van het regionaal maritiem commando van Antwerpen een lunch, waaraan de smaldeelcommandant en de commandanten deelnamen. Van 13.00 tot 20.00 was er weer een excursie naar Brussel voor 180 opvarenden van het smaldeel. Van 15.00 tot 17.00 waren de oppervlakte schepen van het smaldeel opengesteld voor het publiek, dat een overweldigende belangstelling toonde. Ten 19.30 gaf de Belgisch-Nederlandse vereniging voor de commandanten en 40 officieren van het smaldeel in de Circle Roal Philotax een diner, waaraan alle leden met hun dames aanzaten. Van 20.30 tot 00.30 werd door alle Nederlandse verenigingen te Antwerpen, het comité der Nederlandse kolonie, de Nederlandse club Neerlandia, de Nederlandse oud-strijders in België, de Nederlandse dameskring en het Nederlands centrum voor varenden een verbroederingsbal

in het beursgebouw aangeboden aan 200 onderofficieren en manschappen, tezamen met 75 leden van de Belgische land- en zeemacht. Op maandag 4 juli werden van 09.30 tot 11.30 honderd in België wonende Nederlandse schoolkinderen onthaald op een kinderfeest aan boord van Hr. Ms. De Ruyter. Ten 10.30 vertrok Hr. Ms. Utrecht naar Londen in verband met het aanbieden van een schilderij van het Britse Koninklijke jacht Britannia namens de vereniging van Nederlandse zeeschilders aan de Koningin van het Verenigd Koninkrijk.

Om 12.30 gaf de smaldeelcommandant aan boord van Hr. Ms. De Ruyter een lunch voor een aantal Belgische autoriteiten. Van 13.00 tot 20.00 was er opnieuw een excursie naar Brussel voor ongeveer 180 opvarenden van het smaldeel. Van 15.00 tot 17.00 gaf de marinierskapel der Koninklijke marine, die per bus naar Antwerpen was gekomen, een concert in de dierentuin van de stad. Ten 15.00 speelden teams van het smaldeel een volley- en een basketbalwedstrijd tegen de rijkswacht in de kazerne aan de Prekerstraat. Van 16.00 tot 18.00 hield generaal-majoor Bouhon te zijnen huize een ontvangst voor commandanten en 40 officieren der Nederlandse schepen en ongeveer 30 Nederlanders met hun dames. Van 20.00 tot 24.00 gaf het Nederlands centrum voor varende voor ongeveer 50 opvarenden van het smaldeel wederom een gezellige avond in het clublokaal. Van 21.30 af maakte de marinierskapel der Koninklijke marine een mars door de stad van het Koningin-Astridplein naar de Grote markt, waar een taptoe met fakkeldragers werd gehouden. Hiervoor bestond veel publieke belangstelling. Vervolgens marcheerde men van de Grote markt naar de ligplaats der schepen, waarna de marinierskapel per bus naar Nederland vertrok.

Op dinsdag 5 juli vertrokken de schepen ten 11.00 naar zee

Bron: Jaarboek Koninklijke Marine 1960